

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951", i Brorson, Hans Adolph: *Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951*, 1951-56, s. XXI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson01-shoot-idm140726737548576/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951

XXI

har nemlig en vilkårlig brug af bindestreg, også i tilfælde, hvor der ikke kan være tale om sammensætninger. Denne brug søgtes indskrænket og normaliseret i de senere udgaver; men af og til har disse også udeladt bindestreg mellem ord, som det er rimeligst at opfatte som sammensatte. I sådanne tilfælde er første-trykkets bindestreg genindsat i nærværende udgave.

3. I tekstgrundlagets tegnsætning og brug af store bogstaver har man lempeligt forsøgt at bringe orden, som regel uden angivelse i apparatet. Den vekslende skrivemåde *GUd* og *Gud* er bibeholdt, dog således, at ordet skrives ens inden for den enkelte salme.

4. En betragtning af førstetrykkene kan give grundlag for den formodning, at Brorson har tilstræbt ortografiske rim. Disse er på sine steder bortfaldet i J⁴ ved moderniseringen af retskrivningen, og nærværende udgave har da genindsat de oprindelige former i rimordene. —

Noteapparatet i nærværende udgave er ordnet sådan, at den øverste note angår det tekstkritiske. Her angives ved hver salme de tekstvidner, hvori den findes, f. eks. *GJ¹⁻⁷ 5*: i salmeheftet G samt i alle 7 udgaver af »Troens rare Klenodie«. Dernæst varianterne, således at det (de) pågældende ord i teksten nævnes, efterfulgt af en skarp parentes, og derpå den afvigende læsemåde samt de tekstvidner, der har den, f. eks. *lysets] lysens BJ¹⁻⁷*, hvilket vil sige, at salmeheftet B og udgaverne J^{1,2,3} af »Troens rare Klenodie« læser *lysens*. Praktisk tatt alle varianter undtagen de ortografiske er medtaget, og mange vender derfor stadig tilbage. Ved at betragte dem er læseren i stand til selv at danne sig et indtryk af de forskellige udgavers ejendommelighed.

Den nederste note angår salmernes oprindelse og indhold. Her meddeles ved hver salme, om den er original eller oversat, og i sidste tilfælde, hvem forfatteren er, samt hvor den findes i Johann Hermann Schraders *Vollständiges Gesang-Buch, 1731* (»Tøndersalmebogen«, her betegnet som Schr.), hvorfra Brorson må antages at have hentet så godt som alle sine oversatte

XXII

salmer*). Desuden gives her ordforklaringer, bibelske oplysninger og — hvor det skønnes nødvendigt — fortolkning af tankeindholdet. Der er i disse noter ikke lagt an på at undgå gentagelser. Flertallet af de mennesker, der bruger sådan en bog, læser den nemlig ikke fra ende til anden, men vælger bestemte salmer rundt omkring og er derfor bedst tjent med, at hver salme får, hvad der skal til for at forstå den, uden for meget hensyn til, om det tidligere har stået ved andre salmer.

*) Med hensyn til Brorsons forhold til Schraders bog henvises til L. J. Koch, *Salmedigteren Brorson 1931, 1932*, s. 78 flg.; Fr. Orulf, *Brorson og Schraders lyske salmebog*, i *Danske Studier*, 1936, s. 124 flg.; Povl Otzen, *anf. skr.* I det førstnævnte skrift påvises det, at det system, hvorefter Brorson har opstillet salmestoffet, er uafhængigt af Schrader, for så vidt angår hovedinddelingen ud fra troen: trosklenodiet, bestående af 7 dele, nemlig »Troens Fryde-Feste», »Troens Grønde», »Troens Møller», »Troens Frugt», »Troens Kamp og Sejer», »Troens Herlighed» og »Troens Ende», men at det forholder sig anderledes med underafdelingerne. Dem har Brorson nemlig i det store og hele overtaget fra Schrader; navnene på dem er næsten de samme, og med få undtagelser står de oversatte salmer i de afsnit, som de tilhørte i Tøndersalmebogen; for en del er også disse afsnits rækkefølge bibeholdt. Orulf yder et supplement ved at fremhæve de tilfælde, hvor Brorson ikke har fulgt Schrader; særlig påpeger han med rette, at Brorson ved omflytning af underafdelinger har nået en bedre systematik end Schrader. På et andet punkt har Orulf ikke ret, nemlig når han hævder, at afsnittet »Troens Fryde-Fest» lige så faldt som de andre hovedafsnit, er et naturligt led i Brorsons trans-system. Han overser her, at dette hovedafsnit slet ikke findes i Tønderhefterne; det er først »Troens rare Klenodie», der har skabt det som en sammenfatning af, hvad der forelå i de indbyrdes afhængige hefter med salmer til de 3 højtidler, til advent og påskeostiden. Værdifuldt er det, at Orulf gør det af med en gammel forudsætning om, at Brorson skulle have været Schraders hjælper ved udgivelsen af Tøndersalmebogen. Det af Otzen fremlagte fund af håndskrevne salmer synes at vise, at Schrader og hans bog næppe i den grad, som man tidligere havde grund til at antage, har givet Brorson stoffet til salmedigtning.